

Епископ Методије служио помен безгробним страдалнима, убијеним на Крнову без суда и пресуде августа 1944. године

Његово Преосвештенство Епископ будимљанско-никшићки Г. Методије служио је, на 12. недјељу по Духовима и на празник Сабора Светих српских просветитеља и учитеља, 15. септембра 2024. године, помен пострадалим војницима и ратницима безгробне војске, који су убијени 25. августа 1944. године, на Крнову.

Преосвећеном Епископу је саслуживало свештенство и монаштво Митрополије црногорско-приморске и Епархије будимљанско-никшићке. У служењу помена сабрали су се потомци и родбина из оних крајева Црне Горе из којих је потекло око 350 страдалника.

Ријечима архипастирске поуке и утјехе обратио се Владика Методије, који је казао да је овај помен служен за покој душа пострадалих, безгробне војске, како је народ прозвао, побијених без суда и пресуде, мучки, злочиначки, а чије кости су разасуте широм вртача крновских.

„И ово гдје стојимо је једно мјесто и стратиште на коме је та безгробна војска

побијена. Помолисмо се за покој њихове душе, а молећи се за њихово спасење и упокојење, који нису имали, чак, права на гроб и на сахрану, накнадно им вршимо опијела и парастосе. Тиме не само што ћемо, ако Бог да, једног дана те мученичке кости из ових вртача, као и јама које су око Никшића, и овог простора, и широм Црне Горе, ако Бог да, даће, тај се дан приближава, извадити и како ваља и требајуће окадити вином, омити и сахранити по нашим древним народним и хришћанским православним обичајима“.

„Не помолисмо се само због упокојења њихове душе, него да бисмо некако, молећи Бога и надајући се у Његову милост, да и ми из јаме у коју смо као народ упали, кад се то овдје десило, и онда у рату, и у пораћу да покушамо да се искобељамо и на прави пут хришћански покајања изађемо, да бисмо тиме, не само обезбиједили бољи напредак и будућност нашем народу на овом простору, а која се не може на јамама градити и на туђој несрећи, муци и патњи, него на оним дивним хришћанским врлинама којима се наш народ кроз вјекове напајао, којим је живио и за које је живио и умирао. Да се, дакле, извадимо из те јаме у коју смо упали као народ. Да заборавимо наше братске размирице, подјеле, свађе, да се око Христа Бога живог окупимо јер, запамтите, ниједан програм, ни пројекат, ниједна идеологија социјална или социјална политика без Христа не може донијети просперитет, а то је наша историја показала“, бесједио је Његово Преосвештенство.

Указао је на вријеме у коме живимо и докле је дошао овај свијет, који је од Бога одступио.

„Чак и лијева страна, која је безбожничка, ако Христа нема, прелази у човјекоубилачки и рушилачки неки бољшевизам и комунизам, а и та десна страна, ако је без Бога и Христа, прелази, опет, у неки националсоцијализам или фашизам, опет, човјекоубилачки, рушилачки, а у коријену, у ствари, богоубилачки, а чим је богоубилачки онда је и човјекоубилачки и себеубилачки. Томе се нико не може радовати. Зато смо се овдје окупили, да се тога подсјетимо, да се Богу помолимо, да нас просвијетли и уразуми, да нам да снаге на покајање, да нам улије вјере да бисмо могли наставити са смислом да живимо ове наше кратке и мале животе које преиспуњавамо свађама, злобама, сукобима, који доводе и до овога око чега смо се данас окупили“.

„Да се Богу молимо над безгробним костима, разасутим по цијелом овом пољу и овој планини Божјој, Крнову, да се то никад не би више десило. То само зависи од нас и од наше искрене и праве ријешености и одлуке да

идемо за Христом и путем наших предака. Никоме ниједна идеологија, ниједан програм, ни пројекат среће ни појединачне, ни среће заједници донијети неће ако Онај Који нас је створио није у центру тог програма и те идеологије и пројекта. Онај Који је све својом руком створио, Који је и нас створио, из небића у биће привео, због нас се оваплотио, Он као Бог, и постао човјек на сву вјечност, сјединивши божанско и твар, човјечанско и тиме спасивши сву творевину, а једино што се од нас тражи јесте да смирено и кротко повијемо главу и кренемо за Њим због нас и због нашег спасења“, поучавао је Владика Методије, поручивши на крају свог архипастирског слова:

„Бог вас благословио, уразумио и дао нам мудрости, покајања и свијести да идемо истрајно путем наших предака за Христом, корачајући путем светитеља Божјих нашег рода, чијим молитвама да Господ и Мајка Божја цијели овај простор закрили и све нас на њему, не бисмо ли изашли на истински и прави пут људи, који су некад корачали и овим простором ишли. Бог вас благословио, свим вашим породицама на здравље вратио и на спасење, који сте се овдје окупили, а тој безгробној дивној младости и војсци Краљевој у отаџбини, који су дали оно једино што су имали, борећи се против фашизма и окупатора, и који су овдје мучки побијени и мученички страдали да их Господ упокоји у рајским насељима и у својој близини“.

Протојереј Миајло Бацковић је рекао да није тешко говорити о истини, али је тешко говорити пред истином, на мјесту страдања, мјесту васкрсења, а једно од тих мјеста је и Крново.

„Када сам долазио, прошао сам путем испод Котор јаме, преко Грахова и све доведе прошао све те свјетионике истине затрпане ћутањем зарад братства и јединства. Не бих овдје говорио о помену овим жртвама, кратко бих само рекао да ми као Црква, а то нисмо само Владике, свештенство него ви, вјерни народ заједно са нама, немате и немамо право никад да ћутимо. Увијек морамо да свједочимо истину зато што нема више истина, истина је само једна, а истина је Христос и ако свједочимо Христа и ако смо Христови онда морамо увијек и на сваком мјесту да посвједочимо истину. Ово ваше овдје сабрање и овај парастос и крст иза нас су свједочанства истине, зато није уопште битно колико нас данас има, битно је да нас има, који смијемо након 80 година да кажемо да је овдје убијен ђед, отац, брат, стриц, ујак, комшија. И не само овдје на овом светом мјесту, него широм Црне Горе напаћене братске су јаме крвника и разбраће“, рекао је о. Миајло, подсјетивши да је у јулу, у Велици, организован скуп и промоција књиге докумената „Прећутана истина“.

„Ми нећемо дати да никад више неко прећути истину, ма каква она била, а истина је увијек лака и једноставна кад се каже, али није увијек лако и једноставно рећи зато што иза истине и испред истине, испред својих ријечи треба стати. А не стајемо само тиме што ћемо рећи да смо Срби и није довољно, као што рече Владика, бити десно. Ако нисмо са Христом, онда нам је страна небитна, промашили смо пут и тему и не свједочимо истину, него себе и свој кукавичлук. Зато, хвала организаторима који нас сваке године подсјећају ко смо, шта смо и чији смо и Кога свједочимо. Хвала свима вама који долазите од Пиве, Велике, преко Крнова, ако Бог да, и на Котор јами, убрзо, да служимо Литургију и на свим оним дивним мјестима страшног страдања нашег народа, дивним због васкрсења и свједочења да се истина никад сакрити не може, и ма каква тиранија над том истином била и ма какав мрак, она ће једног дана изаћи као што је изашла, ево је и данас на овом светом мјесту“, навео је свештеник Бацковић, поручивши:

„Нека Господ да да сви они свети мученици, та дјеца који су били регрути, који нису окрвавили своје руке, који су дошли овдје бјежећи и тражећи спас да не окрваве руке, нека да да опросте онима који су их убили, а они су им опростили, а нека да нама снаге да ми опростимо једни другима, да један другог у срце погледамо. Љуиштура која се зове Србин без Бога не може погледати у срце, јер је празна. Само Србин који носи Бога у себи и у свом срцу је прави Србин Светог Саве и достојан ове жртве на којој данас стојимо. Нека им Господ да покоја, а вама који се сјећате и чувате сјећање нека да

храбрости да до краја свог живота свједочите. Тиме нама млађима не дате да одустанемо“.

Ријечи подршке потомцима безгробног „Гвозденог пука“ упутио је и протојереј Предраг Шћепановић.

„Нека нам данас опросте кости крновских мученика што их помињемо, јер ћемо их само по добру помињати, јер путир бјеху груди њихове и из њихове крви ка небу, у нибус небеске правде, прије 80 година, у дане великоуспењског поста, одлетјеше као птице ластавице њихове тужне душе. Прошле недеље сам био у Јасеновцу, па сам свратио на Мајевац, а има планина Мајевица, а има мјесто Мајевац гдје је око хиљаду тифусара болесника нападнуто од партизанске војске, немоћно да се брани, изгубило своје животе на Мајевцу. Тамо су Душан и Владо Никлановић подигли крст на коме пише: Разасуте кости широм земље ове, нека овај камен сабира и зове. Има у Црној Гори и Грахово и Граховац, има и Јасеновац, а ово мјесто би могло да буде и Крновац и Крвовац и Крвавац јер је засуто крвљу младости“.

„Морам бити субјективан, мој рођак Станоје Шћепановић из Доњег Загарача, кад је избио рат, био `27. годиште, имао је 14 година, а када је страдао на Крнову имао је 17 година. Неко злурад ће рећи да ми вршимо само помене четницима, не вршимо помен прво људима, друго онима чији потомци желе као што је кроз Стева Вујичића и брата нашег Илију Миљанића, који нас је сабрао и дивно организовао, а питам се какав је то четник могао бити са 14 година мој рођак. И, кад мало загребете истину, два Секуловића су овдје страдали, један био у партизанима, други у четницима, и овај што је био рањен, био у четницима и овај брат, партизан пришао, наишла једна партизанка и рекла: Шта радиш то, помажеш четнику, и убила обојицу браће. И тога је било на Крнову, да се у једну крв по два симбола страдала, два рођена брата, али су остала браћа. Зато, овај свети парастос, који одслужи Владика Методије, био би оскрнављен ако би у њему било мржње, али се предуго ћутало. Осамдесет година скоро смо ћутали и чекали да ће се наћи неко да каже: Побисмо ту младост ни криве, ни дужне овдје на Крнову, и ваљда ће се неко сјетити да каже гдје су сахрањени“, навео је о. Предраг. Чекајући, додао је он, прошле су деценије.

„Од данас, нека овај крст и нека овај свети парастос и спомен буде мјесто сабирања и окупљања, а ја молим Владику Методија и о. Исаију, игумана манастира Бијела, овдје је земља манастирска, да спустим овдје мало земље коју сам донио са оних хумки Јасеновца, кад смо тамо били прошле недеље. Сјетио сам се да побратимимо у њиховој крви, јер да нису страдали на

Крнову, страдали би на Мајевцу, а да нису страдали на Мајевцу страдали би у Јасеновцу, а да нису страдали у Јасеновцу страдали би на Зиданом мосту, на Похорју, Камнику, Крању, Кршком, и другим стратиштима широм Словеније“.

„Нека овај мој симболични гест, ове свете јасеновачке земље освети, а Владика Методије спустио крст Светог Василија, који је лежао на његовим светим грудима, и освештао ову земљу, да више не ћутимо и да више ни крновски мученици не морају да се крију, него да њихова имена помињемо као имена безгробне свете младости, која је чекала савезнике и није их дочекала, него су у крви својој залили ова предивна крновска поља. За нас су ово поља смрти, али и поља живота и васкрсења и чини ми се да полако оно што смо називали зли пут, отишли на зли пут, треба полако рећи отишли на голсотски пут, отишли на страдални пут а на зли пут су пошли они који су јаме и ова дивна поља, вртаче и шкрапе напунили братском крвљу. Више да кријемо тај злочин и да њихова имена заборављамо немамо право“.

„Овдје долазим као потомак страдалника из Доњег Загарача, али долазим и као парох, овдје је страдало шест Вукчевића из Љешанске нахије, из Зете и Подгорице, молим и апелујем и на историчаре и политичаре да се коначно отворе архиве, да њихова имена саберемо, јер док њихова имена не саберемо и док српској земљи не вратимо онолико костију колико нас је задужила, неће бити ни нама мира, ни просперитета, а кад се те кости врате долетјеће са ових крновских поља Капела и вратиће се на Ловћен, а даће Бог, мислим да тако Владика размишља, да се и овдје подигне једна капелица, да се кости сахране, мислим да би то најбоље било у капели, јер је и та Капела страдала и рушена, па нека и та Капела буде једна црква која ће нас дозивати овдје на овој светој земљи, која је од данас земља спојена са јасеновачком земљом“, поручио је протојереј Предраг Шћепановић.

У име Удружења „Косовски божури од Никшића града“, која на Крнову организује, већ, три године, одавање поште и парастос за око 350 страдалих младића, обратио се мр Илија Миљанић, предсједник, а потом и др Здравко Вукчевић, Зоран Павићевић и Душан Мартиновић.

mitropolija.com